

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“

Projekty musia spĺňať legislatívu v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia, legislatívu v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej ako „EIA“), a zároveň musia byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. V zmysle tejto zásady musí projekt podporený z prostriedkov mechanizmu výrazne prispievať k zmierneniu zmeny klímy a nesmie výrazne narušiť žiaden z environmentálnych cieľov¹ v zmysle cieľov v čl. 17 nariadenia 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (tzv. nariadenie o taxonómii²).

Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“:

Rýchlo realizovateľné opatrenia za účelom zvýšenia energetickej efektívnosti verejných budov

a) Prechod na obehové hospodárstvo, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia:

1. Stavebný odpad a odpad z demolácií

V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie³ zabezpečia subjekty vykonávajúce obnovu budovy, aby aspoň 70 % (hmotnosť) zdravotne nezávadného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v Európskom zozname odpadov rozhodnutím 2000/532/ES) vyprodukovaného na stavenisku bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály.

V procesoch súvisiacich s demoláciami je potrebné obmedziť tvorbu odpadu v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie, pričom sa prihliada na najlepšie dostupné techniky a využívanie selektívnej demolácie, v rámci ktorej je potrebné zabezpečiť odstránenie a bezpečnú manipuláciu s nebezpečnými látkami. Selektívnym odstraňovaním materiálov sa uľahčí ich opätovné použitie s využitím dostupných triediacich systémov pre stavebný a demolačný odpad.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa/prijímateľa:

Splnenie podmienky v procese posúdenia žiadosti preukazuje žiadateľ na základe čestného vyhlásenia, v rámci ktorého vyhlási, že v prípade vzniku odpadu pri realizácii projektu bude žiadateľ so stavebným odpadom nakladať v súlade s podmienkami stanovenými v prílohe č. 4 výzvy - Kritériá zabezpečenia súladu projektu so zásadou „výrazne nenarušiť“, časť a) Prechod na obehové hospodárstvo, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia.

V rámci záverečnej monitorovacej správy preukáže prijímateľ splnenie uvedenej podmienky nasledujúcimi dokladmi, ktoré sú podrobnejšie vysvetlené v Metodickej príručke k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií⁴:

- potvrdenie alebo iný doklad o odovzdaní stavebných odpadov a odpadov z rekonštrukcie alebo demolácie firme oprávnenej na nakladanie s odpadmi obsahujúci údaje odovzdávajúceho a prijímajúceho, číslo odpadu, množstvo odpadu, spôsob nakladania s odpadom a dátum prijatia odpadu;
- informácia o následnom nakladaní s odpadmi ak nasledovným držiteľom odpadov nie je zariadenie na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov;

¹ Adaptácia k zmene klímy; udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; prechod na obehové hospodárstvo; prevencia a kontrola znečisťovania; ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

² Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13 – 43).

³ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/?locale=sk>

⁴ Metodická príručka k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií tvorí prílohu Metodickej príručky k výstavbe a obnove budov, ktorá tvorí prílohu č. 3.1 – 4 Systému implementácie plánu obnovy a odolnosti SR. Metodická príručka je dostupná na webe https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1236/prilohy_sipoo-verzia_1_2-1.zip

- sumarizácia údajov o vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácie a následnom nakladaní s ním preukazujúca splnenie požiadavky aby minimálne 70 % hmotnosti takéhoto nie nebezpečného odpadu bolo zhodnocovaných – v rozsahu Ohlásenia o vzniku odpadov a nakladaní s ním.

2. Obehové hospodárstvo

Pri aktivite týkajúcej sa výroby tepla zo solárnej energie bude prihlíadané na dostupnosť a využiteľnosť zariadení a súčiastok, ktoré sú vysoko trvácne, recyklovateľné, dajú sa ľahko rozobrať a rekonštruovať. V rámci efektívneho nakladania so zdrojmi sa očakáva životnosť solárnych termických panelov aspoň 20 rokov.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa/prijímateľa:

Splnenie podmienky v procese posúdenia žiadosti žiadateľ preukazuje na základe uzatvorenej zmluvy s dodávateľom/zhotoviteľom, súčasťou ktorej je zariadenie, ktoré je uvedené v zozname oprávnených zariadení podporovaných v rámci projektu, ktorý je zverejnený na webovom sídle <https://is.zelenadomacnostiam.sk/zariadenia>. Zariadenia uvedené v tomto zozname spĺňajú kritériá DNSH a obsahujú informáciu o výkone.

V rámci záverečnej monitorovacej správy prijímateľ preukáže prostredníctvom preberacieho protokolu, alebo dokladu o uvedení zariadenia do prevádzky, s uvedením výrobcu a výrobného typu zariadenia, že zariadenie, ktoré bolo dodané a inštalované v rámci projektu je uvedené v zozname oprávnených zariadení podporovaných v rámci projektu, ktorý je zverejnený na webovom sídle <https://is.zelenadomacnostiam.sk/zariadenia>. Zariadenia uvedené v tomto zozname spĺňajú kritériá DNSH a obsahujú informáciu o výkone.

3. Stavebné komponenty, materiály a práce

Stavebné komponenty a materiály použité pri obnove budovy nebudú obsahovať azbest ani iné nebezpečné a toxické látky (zoznam látok podliehajúcich autorizácii je v prílohe XIV Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení Nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a Nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.).

Stavebné prvky a materiály použité pri obnove alebo výstavbe budovy, ktoré môžu prísť do styku s užívateľmi⁵⁾ budú emitovať menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo zložky a menej ako 0,001 mg karcinogénnych prchavých organických zlúčenín kategórie 1A a 1B na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s normou CEN / TS 16 516⁶⁾ a ISO 16 000-3⁷⁾ alebo inými porovnateľnými štandardizovanými skúšobnými podmienkami a metódami stanovenia.

Pri stavebných prácach budú prijaté opatrenie na zníženie hluku, prachu a emisií znečisťujúcich látok v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spolu s vykonávacou vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Podmienka sa považuje za splnenú vzhľadom na požiadavky kladené na tovary uvádzané na trh EÚ a požiadavky kladené na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ako aj technické normy súvisiace s realizáciou stavebných prác a inštaláciou zariadení, tvoriacich predmet Projektu.

⁵⁾ Týka sa to náterových farieb a lakov, stropných obkladov, podlahových krytín vrátane súvisiacich lepidiel a tesniacich materiálov, vnútornej izolácie a povrchových úprav interiérov, napríklad takých, ktorými sa odstraňuje vlhkosť a plesneň.

⁶⁾ CEN/TS 16516: 2013, Stavebné výrobky. Posúdenie uvoľňovania nebezpečných látok. Stanovenie emisií do ovzdušia vo vnútorných priestoroch.

⁷⁾ ISO 16000-3:2011, Ovzdušie vo vnútorných priestoroch. Časť 3: Stanovenie formaldehydu a iných karbonylových zlúčenín v ovzduší vo vnútorných priestoroch a v ovzduší skúšobnej komory. Metóda aktívneho výberu vzorky (<https://www.iso.org/standard/51812.html>).